Marcin Leopold Zamoyski

uczeń
Ur. 0.0.1681, Zamość
Zm. 1.2.1718,

Dane rodziców

Marcin Zamoyski (1637-1689)

Anna Franciszka Gnińska (zm. 1704)

Wychowanie i wykształcenie

Po zakończeniu etapu edukacji domowej wraz z trzema braćmi (uczył się wówczas z nimi Jan Franciszek Zamoyski, najstarszy syn Marcina, młodo zmarły) rozpoczął naukę w Akademii Zamojskiej. W dniu 17 października 1689 roku, kiedy miał zaledwie osiem lat, wpisano go do metryki studentów na niższy, trwający pięć lat, poziom nauczania, do klasy ortografii. Po krótkim okresie nauki w Krakowie bracia ponownie studiowali na Akademii Zamojskiej, ucząc się, już na szczeblu akademickim, w jednej z klas wyższych. Uczył się tam zapewne do 1695 roku.

Od jesieni 1695 roku przebywał w Braniewie, uczęszczając do tamtejszego kolegium jezuickiego. Z albumu uczniów wynika, że wszyscy trzej Zamoyscy immatrykulowali się tam dnia 26 listopada 1695 roku do klasy filozofii. Celem jego pobytu w braniewskim kolegium była przede wszystkim nauka języka niemieckiego, jak również łaciny i przedmiotów humanistycznych, przygotowująca podskarbiców do planowego Grand Tour po Europie.

Marcin Leopold wyruszył w podróż razem braćmi, ale powrócił do Zamościa, a jego ostateczny wyjazd nie nastąpił przed 30 września 1697 roku. Brał udział w Zamościu, u boku matki, w powitaniu rosyjskiego posła Borysa Szeremietiewa, udającego się do Italii i na Maltę. Marcin Leopold wyjechał dopiero w końcu roku, docierając do Pragi 11 grudnia 1697 roku.

Zagraniczna podróż edukacyjna, w którą wyjechał wraz z dwoma braćmi pod opieką dwóch preceptorów (jezuity Jana Krukowieckiego i szlachcica Jana Kamockiego), trwała ok. czterech lat (1697-1701). Bracia otrzymali instrukcję wychowawczą przygotowaną przez matkę, być może zredagowaną z pomocą innych osób. Podróż objęła kilka krajów (Śląsk, Czechy, Niemcy, Francja, Anglia, Niderlandy, Italia). Planowano również wyjazd na Półwysep Iberyjski, który nie doszedł jednak do skutku.

Młodzi Zamoyscy pobierali najpierw nauki u prywatnych nauczycieli w Pradze (1697-1698), następnie uczyli się na akademii jezuickiej w Ingolstadt (immatrykulowali się na tamtejszym uniwersytecie 24 marca 1698 roku), następnie uczyli się pod kierunkiem zatrudnianych profesorów w Paryżu (1698-1700), a później w Rzymie (1700-1701). W międzyczasie zorganizowano wycieczkę krajoznawczą do Anglii i Niderlandów (1699). Ostatnim akcentem podróży było zwiedzanie Italii oraz ponowny pobyt w Pradze. Przedmiotami nauczania była historia, retoryka, polityka i ekonomia oraz język niemiecki i francuski, muzyka i taniec.

Etapy kariery dot. edukacji

Był autorem regularnie pisanych listów, w których informował matkę o swoich postępach w nauce oraz ewentualnych perypetiach i problemach w przebiegu zagranicznej peregrynacji. Informował matkę m.in. o głębokim konflikcie z duchownym preceptorem, ks. Krukowieckim, który miał szczególnie ostry przebieg w Paryżu.

Fakty z życia osobistego

Był starostą bolimowskim, znaczniejszych godności nie osiągnął, ożenił się z księżniczką Konstancją Drucką-Podbereską. Zmarł bezpotomnie. Nie pełnił urzędu ordynata zamojskiego, jak jego bracia.

Żył w XVII-XVIII wieku.

Bibliografia

Podmiotowa

1. Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa, Archiwum Zamoyskich 549, Marcin Leopold Zamoyski, *listy Marcina Leopolda Zamoyskiego do matki*.

Przedmiotowa

1. M. Kozaczka, *Poczet ordynatów Zamoyskich*, Lublin, 2004.
2. A. Kucharski, *Grand Tour Tomasza, Michała i Marcina Zamoyskich z przełomu XVII i XVIII wieku*, Klio. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym, 33, 2015.